

ST.**ILAV**21. juni 1947
59. årgang
Nr. 21-22

Biskops preken

De ukatolske enten - eller

Strandhogg i Normandie

O.K.U. dannet

Her hjemme

Der ute

40
øre

Preken på Kristi legemsfesten 1947

Av biskop MANGERS

«Det brød jeg vil gi er mitt kjød som jeg ga for verdens liv.» (Joh. 6, 51.)

Høgtelskede i Herren.

Den gode hyrde som ga sitt liv for sine får, ville også gi dem sin kjærlighet i overmål, nære dem med sitt eget kjød og blod «for at de skulle ha livet og ha det i overflod» (Joh. 14, 19), for «i ham var livet og livet var lyset for menneskene» (Joh. 1, 3.) I alterets sakrament blir salmistens ord til virkelighet: «Herrens veldige strøm gleder Guds stad. Den Allerhøgste har helliget sin bolig. Gud er midt i den, den skal ikke rokkes. Gud hjelper den når dagen bryter fram.» (Salme 45 (46) 5—6.)

Ikke bare fra himmelen ville Frelseren være med oss. Ikke bare med sin guddom som gjennomtrenger alt. Ikke bare med sin nåde som opplyser og styrker oss i alle våre handlinger. Men han ville være med oss, blant oss, med den samme gudmenneskelige person som en gang i 33 år levde her på jorden. Gjennom alterets sakrament har Gud helliget sin bolig midt blant sitt folk i sin Kirke, og gleder det med den veldige strøm av sin nåde, så den ikke kan rokkes.

*

Vi tror på Jesu virkelige nærvær i alterets sakrament, fordi vi tror på hans guddom, tror at han er Gud, ett med Faderen og den Hellige And. Og denne tro bekjenner vi med glede i vårt kristenliv. Den er jo grunnvollen for selve vår kristentro. Uten troen på Kristi guddom ramler ikke bare alterets sakrament, men hele kristendommen, og Kristi Kirke blir uten fundament og mister sin eksistensberettigelse.

På Kristi legemsfest blir vår bekjennelse til Kristi guddom til en offentlig manifestasjon. Vi kunngjør for all verden at Kristi guddom og Kristi nærvær på

våre altere er det sentrale i hele vårt kristenliv, at vi er stolt av å tilhøre den Kirke som har fått løfte om at helvetes porter ikke skal vinne over den, men at Kristus er med den alle dager helt til verdens ende.

Det finnes i våre dager så megen overfladisk kristendom, så mange overfladiske kristne, som ikke kan stå imot de moderne strømninger, fordi de har bare vage og uklare begreper om Kristi person, om hans lære, om han fortsatte liv og virke i Kirken og i sakramentene. Utallige har neppe en anelse om all den rikdom og den fylde av de nådeskatter, som Kristus overøser menneskene med gjennom sin Kirke, særlig gjennom alterets sakrament. Og de som ikke har en overbevisning som er urokkelig fast forankret i sjelens dypeste dyp, har heller ikke mot til å bekjenne sin tro i det daglige liv, og de blir et lett bytte for de livsoppfatninger som vår materialistiske og fornøysessyke tid setter i høgsetet.

Vår bekjennelse og vår hyldest må derfor springe ut så å si spontant av vår dype og faste tro, av vår indre overbevisning som et naturlig ledd i vår kristne katolske livsholdning. Nettopp fordi de kristne prinsipper og verdier i våre dager er forvirret hos så mange, og kristendommen enten blir ignorert eller angrepet fra offisielt hold, må vi vise den i sin lysende skjønnhet og sannhet, i all sin rikdom og kraft. Kristi legemsprosesjon skal være et spontant utslag av det vi tror og føler hver eneste dag som lemmer på Kristi legeme. Vi har ikke lov, ikke rett til å være kristne bare i vårt private liv. Nei. Vi må ha mot og glød nok til å bekjenne oss offentlig til Kristus og hans Kirke og bære ham ut i en verden som leter etter fotfeste og skriker etter brød som kan mette dem. Det finnes dessverre så altfor mange Nikodemus-sjeler, som nok elsker Mesteren og vil

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

Liturgisk
kalender:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Soknepresten, telefon 41 41 61.

Fromesse kl. 7.
Stille messe kl. 8,15.
LOW MASS kl. 9,45.

English Sermon.
Høgmesse med preken kl. 11.
Aftengudstjeneste kl. 19.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, telefon 68 08 68.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, telefon 44 23 24.

Fromesse kl. 8,15
Høgmesse kl. 10,30
Kl. 18 Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17,
Stabekk.

Soknepresten, telefon 53 77 35.

Fromesse kl. 9,05
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjeneste kl. 17,45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, telefon 37 45 90.

Høgmesse kl. 9,30
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

Vår Frue Villas kapell, Montebello,
Smestad.

Prestegården, telefon 55 81 21.

Høgmesse kl. 8,30.
Aftengudstjeneste kl. 16,30.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, telefon 2 209.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse 10,45
Aftengudstjeneste.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, telefon 15 410.

Fromesse kl. 8,30.
Høgmesse kl. 11.
Aftengudstjeneste.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens
gate 1.
Soknepresten, telefon 2 019.

Fromesse kl. 8,30
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, telefon 1 438.

Ottemesse kl. 8,15.
Høgmesse kl. 10,30.
Foredrag med sakramental velsig-
nelse kl. 19.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s plass 1.
Soknepresten, telefon 1 168.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgaten 113.
Soknepresten, telefon 1 751.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, telefon 3 195.

Fromesse kl. 8,30
Høymesse kl. 11,00
Aftengudstjeneste kl. 18.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen
Soknepresten, telefon 266.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, telefon 4 225.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, telefon 644.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjeneste kl. 19.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten telefon 25 534.

Fromesse kl. 8,00
Høymesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

Søndag 22. juni: 4. søndag etter
pinse. Ep. Rom. 8, 18—23. Ev. Luk.
5, 1—11.

Mandag: Vigiliedag.

Tirsdag: Johannes døperen.

Onsdag: Wilhelm, abbed † 1142.

Torsdag: Johannes og Paulus,
martyrer † 362.

Fredag: Dag i oktaven.

Lørdag: Vigiliedag.

Søndag 29. juni: 5. søndag etter
pinse. Peter og Paulus, apostler.
Ep. Ap. gj. 12, 1—11. Ev. Mat.
16, 13—19.

Mandag: Paulus, apostel.

Tirsdag: Vårherres dyre blod. —
Oktavdag.

Onsdag: Marias gjesting.

Torsdag: Leo, pave og martyr
† 683.

Fredag: Dag i oktaven.

Lørdag: Antonius Maria Zaccaria,
bekjenner † 1539.

Søndag 6. juli: 6. søndag etter
pinse.

SYLLING: St. Hallvard kapell.
Presteboligen, telefon 9 028.

Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste.

TØNSBERG: St. Olavs kapell.
Soknepresten, telefon 2 238.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30

De ukatolske enten - eller

10.

Et kvinnespørsmål under debatt

Det kan ofte være vanskelig for oss katolikker å ta standpunkt til de aktuelle samfunnsproblemer som blir diskutert i pressen fordi argumentasjonen for de forskjellige synspunkter bygger på livssyn som er helt ulikt vårt eget. Da er risikoen der, enten for at vi lar problemene ligge og blir likegyldige, eller at vi tar parti med dem som tilsynelatende motarbeider vårt syn minst.

Vi vil gjerne være med på å fremme alle radikale fremskritt når de bare ikke skader grunnleggende verdier i vårt livssyn. Men hos de mest radikale finnes også det tydeligst uttalte kristendomsfiendlige program. Vi kan ikke uten videre gjøre felles sak med dem som anser lett adgang til skilsmisse, barnebegrensning og kunstige aborter for sikre steg framover i fridom og lykke for menneskene. Derfor blir fristelsen så stor til å gli over i den annen leir.

Jeg tror det ville være til hjelp for oss om vi så på problemene litt mer isolert og saklig, slik at vi ikke kom til å motarbeide et godt fremskritt fordi vi i mange ting ellers var dypt uenige med dem som arbeidet for saken.

Med vårt syn på ekteskapet blir mange kvinnespørsmål ømtålelige emner. Nylig har samskatten vært oppe til en hissig avisdebatt, og her er nettopp et slikt dagsakutelt emne, hvor det kan være litt floket å finne fram til et «katolsk» standpunkt.

I samskattediskusjonen i Oslo-avisene har to sterkt motsatte syn på den gifte kvinnes plass i samfunnet vært hevdet, og mange bitre ord er falt fra begge hold. På den ene side protesterer de gifte yrkes-

være tro mot Kirken, men de er redd for å komme til ham om dagen, redd for å gjøre en virkelig innsats.

Men det er nettopp det vår tid krever av oss. Den krever at vi helhjertet går inn for å gjøre det kristne livssyn gjeldende i samfunnet. Mot de moderne åndsretninger som går helt inn for en materialistisk kultur som ikke levner plass for Gud og de åndelige religiøse verdier, må vår bekjennelse og vår innsats stå som et lysende fyrtårn som peker opp mot det evige og uforgjengelige. Vi har her et veldig ansvar overfor den kommende slekt. Av vår innsats avhenger dens framtid. Derfor må vi gi eksemplet ikke bare på ubrytelig troskap mot Kristus og hans Kirke, men også på aktiv medvirkning i oppbyggingen av et kristelig samfunn.

Dette skulle være en selvfølge, når vi er gjennomtrengt av bevisstheten om Guds kjærlighet til oss, av bevisstheten om hva Kristi Kirke betyr for å skape et fredelig og lykkelig samfunn, hva den betyr for menneskenes timelige og evige lykke. En gang var troen på alterets sakrament det bånd som knyttet alle Europas folk sammen, og denne tro gjorde dem

kvinner mot samskatten fordi den gjør det lite lønnsomt for dem å bli i sitt yrke, og på den annen side protesterer en del husmødre mot at samskatten skal oppheves fordi de mener at det vil trekke kvinnene ut av hjemmene og således skade familielivet.

Studerer vi synspunktene i denne diskusjonen, ser vi lett hvor vi tilsynelatende hører hjemme med den største selvfølgelighet. Fallgruben ligger vel til rette for oss, dekket med vakre og sunne betraktninger over moderskap og oppdragergjerning.

Fra yrkeskvinnehold hevdes det nemlig at det er den gifte kvinnen som er den store arbeidsreserven landet trenger. Bort med samskatten er deres store parole, så strømmer alle lediggjengerne av noen husmødre ut i samfunnsgagnlig arbeid i fabrikk, kontor og butikk. Opprett daghjem i mengder så kvinnene ikke skal bindes til hjemmene på grunn av småbarnstell. Reduser husarbeidet ved rasjonalisering og mekanisering, send barna bort til kollektiv oppdragelse, og husmødrene blir frigjort til innsats i samfunnslivet. Slik blir den gifte kvinne i stand til å gi noe igjen for den utdanning som samfunnet har gitt henne.

Et slikt syn ser farlig ut, og det er all grunn til å høre hva den annen part — husmødrene — har å si i denne sak. De protesterer mot yrkeskvinnenes forsøk på å bagatellisere deres innsats i hjemmet. Skulle ikke deres personlige arbeide i hjemmet på å skape et miljø og en trivelig atmosfære for familielivet være samfunnsgagnlig nok? Og skulle ikke oppdragergjerningen være viktigere for samfunnet enn

sterke nok til å bygge opp den kristne europeiske kultur og forsvare den mot de fiender som fra Asia trengte fram mot Europas porter. Og hva ser vi i dag? Frafallet fra denne trosenhet har også skapt et splittet og avkristnet Europa. Det er nå vår plikt å gjøre vårt til at enheten gjenopprettes og freden trygges, i det vi lar Kristi lys skinne så alle må få øynene opp for den rikdom og frelsende kraft som går ut fra kjærlighetens sakrament.

Høgtelskede i Herren, når vi nå bærer Frelseren i den hvite hostie ut i prosesjon, da må den tanke fylle og drive oss: å bære lysende sannhet og store kjærlighet ut i verden og tenne en hellig ildebrann som kan smelte alle motsetninger. Når vi møter våre medmennesker med forståelse og kjærlighet, da bringer vi Kristus til dem. Det kan ikke bli enighet og fred i verden, når ikke kjærligheten baner vegen. Men når kjærligheten blir satt i høgsetet, da vil sannhet og rettferd seire gjennom kjærligheten. Det er vår oppgave i dag, og den må få nye impulser på denne Kristi legemsfest.

A m e n.

Strandhogg i Normandie

To reisebrev fra frater Hallvard Rieber-Mohn O. P.

2net brev.

PAX BENEDICTINA

Bussen mellom Rouen og benediktinerabbediet Saint Wandrille, som ligger på veien til Le Havre og Kanal-kysten. Jeg sitter og blar i en liten brosjyre, abbediets historie i korte trekk, og lurar litt på hvordan vi vel blir mottatt etter den framferd som våre vikinge-forfedre har lagt for dagen. Hver vår, står det, kom «les hommes du nord» og rev ned og brente og plyndret resultatet av munkenes strev, og når den faste «sesong» nærmet seg og brødrene ikke hadde nok penger til å kjøpe seg fri fra

alt annet? Skulle ikke samfunnet ha all interesse av at mødrene ble i hjemmene og overvåket oppdragelsen til de kommende slekter?

Yrkeskvinnene prøver å mistenkeliggjøre husmødrenes standpunkt her ved å føre i marken sammenlikninger fra Hitlers Tyskland, hvor løsningen på alle kvinners problemer lød: Kirche, Kinder, Küche. Der gjaldt det å holde kvinnene nede i uvidenhet og avhengighet og henvise dem til én oppgave: å føde soldater! Slik kan husmødrenes syn forvrennes, deres respekt for morskallet og oppdragergjerningen blir forvansket dit hen at den faller sammen med Hitlers propagandasvindel. *Hans* berømmelse av kvinnen som mor bunnet jo ikke i noen forståelse av hennes oppgaver, den var bare diktert av hans sult etter soldater; kvinnens rolle var bare rent biologisk, den å skaffe menneskemateriale til hans krigsmaskineri. Ikke respekt for morskallet, men forakt, var det som dikterte hans «mors-propaganda».

Det er ikke særlig fint å komme trekkende med gjensidige nazi-beskyldninger i en diskusjon. Men yrkeskvinnenes mistenkeliggjørelse av «husmorstandpunktet» frister allikevel til et lite gjensvar. En kvinne som ser det som en stor oppgave å føde barn og oppdra dem personlig i et hjem hun selv er med på å bygge og prege med sin personlighet, kan risikere å få nazi-etiketten klistret på sin rygg og hennes gjerning sammenliknet med en «fødemaskines». Men hva med en kvinne som ikke vil ha noe å gjøre eller si i sitt hjem, som av en slags lojalitet overfor samfunnet setter et par barn til verden og sender dem fra seg til «kollektiv oppdragelse» i dag-hjem hvor det nødvendigvis må bli umulig å gi barnet den individuelle rettledning som bare en mor kan gi sine barn, og som ethvert barn har krav på. Jeg synes en slik «yrkesmor» gjør seg atskillig mer fortjent til benevnelsen «fødemaskin» enn husmoren som ser det kompleks av ansvar og omsorg som følger med barneoppdragelsen. En yrkeskvinne som er borte fra sine barn hele dagen og nødvendigvis bare kommer til å spille en underordnet rolle i oppdragelsen, en biperson i barnas bevissthet, reduserer jo seg selv til bare å oppfylle de rent biologiske krav for å fortsette slekten, nemlig å føde. Den videre innsats som krever et stadig voksende oppbud av en kvinnes åndelige ressurser, gir hun *frivillig* avkall på. (Jeg tenker

sjørøvernes voldsferd, var der ikke annet å gjøre enn å oppgi alt, slippe hva de hadde mellom hendene og gi seg ut på landeveien på lykke og fromme for å berge livet i det minste. Det har vært en tung vandring, og det triste synet var alltid det samme når de vendte tilbake til abbediet noen måneder senere: brannsvertede ruiner, blod- og beinrester etter tjuvslaktet buskap, skamhogde helgenskulpturer — en profanert helligdom.

Men «père hôtelier» er et eneste stort smil da han tar

i denne sammenheng ikke på de kvinner som er nødt til å forlate sitt hjem i heldagsposter av tvingende økonomiske grunner. Deres problem er et annet kapittel.) Det kan være et åpent spørsmål hva som minner mest om nazisme: En mor som arbeider i et hjem omgitt av en barneflokk hun har rett og plikt til å oppdra slik som *hun* mener er godt og riktig. Eller en mor som gir alle sine evner og krefter utenom hjemmet, for det er vel ingen som innbiller seg at et menneske kan klare to yrker, og lar barna oppdra så å si uten morens innflytelse med de midler *staten* stiller til rådighet. Det var et enstemmig protestrop mot tyskernes forsøk på å tvinge barna unna foreldrenes innflytelse. Naturligvis bidro vår viten om de tyske oppdragsmetoder til å øke indignasjonen, men det var i like høy grad krenkelsen av foreldreretten som satte sinnene i bevegelse. Enkelte mødre er øyensynlig i stand til å gi denne retten fra seg med lett hjerte for å kunne tjene samfunnet mer effektivt.

Vårt katolske syn på ekteskapet, hjemmets betydning og barneoppdragelse kan lett komme til å friste oss til å ta standpunkt *mot* de gifte yrkeskvinners krav fordi vi ser deres fremgang som en trusel mot hjemmet. Fra husmorhold er det kommet krav om å opprettholde samskatten som et våpen mot yrkeskvinnenes fremmarsj. Fra katolsk synspunkt har vi all interesse av å støtte tiltak som går ut på å verne hjemmets interesser, men er vi nødt til å slå inn på enkelte husmødres linje fordi vi deler, i store trekk, deres syn på det som gagnar hjemmet og familien? Hvis vi motarbeider dem som kjemper for å oppheve samskatten, vil vi ikke da samtidig motarbeide et rettferdig krav fra en bestemt samfunnsgruppe og gjøre oss fortjent til betegnelsene bakstrevsk og «reaksjonær» som ofte nok blir slengt etter oss? I det lange løp vil det aldri svare seg å ha oppnådd et gode på bekostning av rettferdigheten. Denne diskusjonen gir oss et konkret eksempel på hvor varsomme vi må være med å velge vårt standpunkt slik at vi ikke blir med på å motarbeide et rettferdig framskritt for å verge våre egne interesser. Alle konflikter bør kunne finne en både-og-løsning som yter begge parter mest mulig rettferdighet.

(Forts.)

Björg Haakonsen.

imot oss med utsøkt elskverdighet. St. Benedikt lærte sine sønner å ta imot enhver besøkende som de ville motta Kristus selv, og i refektoriet er det abbeden selv som heller vann over og tønker gjestenes hender før måltidet. Og for denne munken er vi først og fremst representanter for et land som han har en oppriktig interesse og sympati for, og brødre av en orden som sammen med hans egen arbeider for sannheten og for Guds større ære på jorden. Dessuten er vi i følge med pater Alby, som er en kjent og kjær gjest hos benediktinerne, og som kan garantere at vi ikke bærer skarpslipte økser eller sverd skjult under kappene våre!

Etter at vi har fått oss tildelt våre celler, blir vi forestilt for abbeden, Dom Gontard, en fin og kultivert personlighet som gjør et dypt inntrykk på oss. Det er et helt kulturhistorisk miljø som blir levende for oss når denne munken i sin enkle, sorte kutte og med abbedskorset blinkende på brystet taler om Kirken, om Frankrike, om sin orden og om sine håp og sine planer. Vi har følelsen av å sitte ansikt til ansikt med en personifikasjon av det beste og edleste i en gammel kristen nasjon, og se noe av St. Benedikts og hans sønners veldige, 1400 år lange occidentale kulturmisjon avspeilet i dette bleke, magre ansiktet med de forfinede trekkene, det hvite håret og de brennende, milde øynene til en mann som er bekymret for sitt folks og hele den vesterlandske kulturs utvikling, men som samtidig er trygg og glad i den fred som ikke kan forstyrres av noen verdslig makt. I koret, i menneskene, i søylegangene, i biblioteket, i fuglesangen i klostergården, i plaskingen i en fontene i Saint Wandrille har vi møtt Pax Benedictina som såvisst ikke er noen annen enn Kristi egen fred, en fred helt annen enn den verden gir — eller ikke gir overhodet. Hvorfor forsøke å beskrive den, når den, som St. Paul sier, «overgår all forstand»?

SYV SEKLER

Dramatisk og beveget er Saint Wandrilles historie, — et epos om Kirkens udødelige livskraft — en legende om hvetekornet som faller i jorden og dør og bærer frukt, og som dør og bærer frukt igjen. Gang på gang er der satt segl og vakthold ved klosterets grav, og gang på gang har det reist seg til nytt liv.

Et sagn forteller at en normannisk adelsmann, Torsting den Rike omkring 960 gjenreiste klosteret etter den siste vikingeherjingen. Han var på jakt og forfulgte en hjort gjennom skogen ved Saint Wandrille. Like før den ble innhentet av Torstings hunder, løp den inn i kirkeruinen og stilte seg foran høyalteret som for å søke beskyttelse mot sine forfølgere, mens hundene, sier sagnet, av uforklarlig årsak ikke var i stand til å komme over kirkens terskel. Torsting så et jærtegn i denne hendelsen, og et kall til å reise klosteret og kirken igjen, og kalte benediktinere fra Gand til å gi Saint Wandrille nytt liv. Gjennom høymiddelalderen har så abbediet stadig voksende innflytelse. I 1562 ble Normandiet stygt herjet av religionskrigene. Fanatiske kalvinister stormet Rouen og besatte hele provinsen. Under ledelse av den beryktede Gabriel de Montgommery ble Saint Wandrille plyndret og herjet. Lanseknokter gikk løs på de herlige gotiske portalskulpturene med klubbe og hakke, og i sekterisk, puritansk fanatisme overfor «avgudsbildene» eller pur vandalistisk ondskap ble statuer og portalgrupper hogd i småstykker mens brødrene bare reddet livet ved å ta

flukten. På abbedens grav i kirken lagde vandalene et stort bål av de herlige, fint utskårne korstolene fra det 15. århundre, og alt hva de fant av bøker og liturgiske ornamenter i sakristiet endte i flammene. Monstranser og kalker av høyeste kunstnerisk verdi støpte hugenottene om til klingende mynt.

Under den store franske revolusjon kom ennå en forfølgelsesperiode, da klosteret fikk sine martyrer i prester som nektet blankt å underkaste Kirken og seg selv de nye, terroristiske og gudløse makthaverne. Så sent som i 1894 begynner så Saint Wandrilles moderne periode, som allerede i 1901 — ved utvisningen av ordensfolkene fra Frankrike — ble avbrutt av en 30-årig landflyktighet i Belgia. Det er først i 1931 at de er kommet tilbake til sin gamle, tradisjonsrike jord.

ORA ET LABORA

St. Benedict og hans svarte brødre tomret ikke så få av de bærende bjelker i det huset som heter den vesterlandske kultur. Denne ordenstifterens sivilisatoriske geni skapte syntesen mellom orientalsk verdensflukt og excessiv askese og occidental foretaksomhet og metodisk begavelse, han bevarte aktiviteten uten å glemme myste-riet og skapte en dypt kristen og sant menneskelig, harmonisk livsform omkring bønne og arbeidet. St. Benedikts regel er et av menneskehetens store klassiske dokumenter og har med sin humane visdom inspirert det essensielle i vår oppfatning av menneskeverdet og menneskelivet. Hva benediktinsk jordbruk, arkitektur, pedagogikk, kunst og vitenskap har tilført Europas og ikke minst vårt eget lands kultur av erfaringer og åndsverdier er vel ingen uvitende om. De representerer stabiliteten i kristen kulturdannelse, de binder mennesket til jord og heimstavn, og med sitt kulturbrede kristensyn gjør de den ufruktbare, øde og triste «tårenes dal» til et nytt Clairvieux — en «lysenes dal».

Disse tradisjonene lever i St. Wandrille. Frateren som for noen timer siden sang gregoriansk messe i koret (og slik som han sang den!) eller satt bøyd over sin teologi, finner vi igjen i et av de mange verksteder i overalls og fullt beskjeftiget med et eller annet håndarbeid. En finner meget fin og nøye avstemt «livskunst» om en gransker tilretteleggingen av det individuelle og kollektive daglige liv i et benediktinerkloster.

Ellers er abbediet mest mulig — som i middelalderen — en selvhjulpen, komplett økonomisk enhet. Her er gårdsbruk, bakeri, gartneri, smie, snekkeri, bokbinderi, mekanisk verksted, systue, og ved siden av dessuten gjerne en eller annen nyttig småindustri som kan bringe balanse i budsjettet. Benediktinerlikøren er jo berømt, — men i Saint Wandrille lager de så menn noe enda nyttigere: golvlakk og skosverte!

Den moderne sosiologis interesse for benediktinerabbediet som sosial corpus er ingen tilfeldighet, heller ikke benediktinernes egen interesse for moderne kulturproblemer. Blant nyhetene på Saint Wandrilles eget forlag finner vi en høyst aktuell «Introduction à Kierkegaard», og den benediktinske tidsskriftspresse er verd den største oppmerksomhet. Likesom benediktinerne sto ved det kristne Vestens vugge og har en historie som er vevet uadskillelig inn i Europas egen historie, representerer deres konservative livsholdning også i dag et kulturprogram. For noen uker siden festet jeg meg ved en redasjonell artikkel i de belgiske benediktiners ypperlige

økumeniske tidsskrift «Irenikon», en klok, kulturbekymret analyse av atomalderens psykologiske atmosfære, som munnet ut i dette spørsmålet: «Til sine tider, truer ikke menneskeheten med å bli sinnssyk, og er det ikke nødvendig å stille seg utenfor den og over den for å skrike det til den?» Pascal har følt noe av denne samme angst som er menneskets angst for å gå halvsovende i ulykken, og som i dag er hundretusener av menneskers angst for å bli offer for en psykose som lammer vår fornuft og forvrenger vår dømmekraft og slipper ragnarokk løs. «Når alle skeier ut, fortøner det seg som om ingen gjør det. Derved at én stanser ser man at de andre beveger seg. Han blir et fast punkt,» sier den franske tenkeren et steds. Så mange ganger når Vesten som helhet eller enkelte land var truet av katastrofen gjennom ytre fiender eller indre forfall og frafall ble benediktinerne og deres høye ideal et slikt fast punkt. De var konservative i klassisk og god betydning: bevarende. Munkene grov ned sine omhyggelige og kunstferdige avskrifter av (hedningene!) Cicero og Platon, og mens sinnene flammert opp i panikk og undergangshysteri omkring dem, rensset og foredlet de sine sinn i bønner og meditasjonen av de evige sannheter. Så kunne de gi sjel og skjønnhet til det nye som reiste seg på branntomtene når uværet var drevet over.

I abbediets bibliotek beundret vi i formiddag en gammel polyglott-bibel, et vitenskapelig og typografisk vidunder av høy verdi. På innsiden av bindet sto et tysk stempel: «Denne bok er blitt beslaglagt blant Hermann Görings eiendeler.» En av «Reichsmarschallens» plyndrede verdier var igjen kommet i rette hender. Slår en opp på det rette sted (hva Göring neppe har gjort) kan en lese disse ordene i Salmenes bok, som benediktinerne som andre ordensfolk resiterer en gang til ende hver uke:

«De (de ugudelige) samler i haug
og aner ikke hvem som skal få det etter dem.»

og:

«Jeg så en ugudelig som trosset fram sin makt
han bredte seg ut som det grønne tre, på sikker rot
men da jeg siden gikk fram for å se, da var han borte,
jeg søkte etter ham, men han fantes ikke mer.»

Hvor mange ganger i århundrenes løp har ikke St. Benedikts fredfulle og menneskekjærlige sønner hatt anledning til å konstatere at ondskaper får sin ende med forferdelse og at Gud — som det gode danske ordspråket sier det — «ikke tillater de store trær å vokse inn i himmelen»?

«GUDS VERK»

Opplevelsen ved å høre og se benediktinerne framføre officiet og messeliturgen er ikke lett å omsette i ord. Der er en samling, en religiøs konsentrasjon og en ærefryktig andakt over det hele som løfter sinnet mot det hellige, mot mysteriet. Langsomt, gravitetisk og dvelende maler de med salmistens fargerike ord officiets store temaer, Guds og skaperverkets velde, menneskets avmakt og forgjengelighet, og med religionens tidløse gestuser i fullendt ro og harmoni er de mennesket, som vet seg «flyktig og dødelig som gresset på engen» og «en gjest på jorden som alle sine fedre» for ansiktet til den Gud som «var før havet og fjellene ble til» og som

«gransker menneskenes hjerter». Alt er ekte, stilfullt og tidløst sant, det er sobert og verdig, fritt for alt falsk føleri og sentimentalitet. Benediktinerne er jo Kirkens liturgikere par excellence og deres tradisjonelle omsorg for fullendt framførelse av officiet velkjent. Men det er selvsagt meget mer enn en rent teknisk, kunstnerisk ferdighet de representerer, — å høre dem synge tidebønnene betyr møtet med en kontemplativ orden som lever av «hvert ord som går ut av Guds munn». Officiet er for dem «Opus Dei» — hvordan skal vi oversette det til norsk: Guds verk? arbeide? oppgave? kunst? byggverk? Det er alt dette, plus noe uoversettelig som rommer ærefrykt, kjærlighet, pietet på samme tid. Og det er en tanke dette, at denne religiøse og kunstneriske skatt — det liturgiske officium — som engang har levd i tusener av norske hjerter og løftet seg mot buehvelvene på Hovedøya, i Munkeliv, i Predikarliv, på Selja, i katedralene i Nidaros, i Stavanger, på Hamar, nå er så godt som helt ukjent i Norge. Beåndet løfter messesangen seg i dette koret hvor den eldste delen er fra Norges kristningsperiode. Et jublende påske-kyrie, en mektig virkeliggjørelse av St. Augustins grunnregel for all liturgisk bønn: «Quod profertur in ore, hoc versetur in corde»: «Overvei i deres hjerter hva dere uttaler med munnen.»

TANKER OVER RHINEN

Vi reiser etter høymessen. På fallrepet har vi en kort og interessant samtale med tyskeren dom Waltzer, abbed i det vidt kjente benedikterabbediet Beuron. Han er blitt fransk statsborger nå, og alle som har fulgt katolisismens kamp mot Hitler-Tyskland vil huske hans skjebne. Etter nazistenes maktovertakelse fikk han et vink om at «die Reichsregierung» ønsket hans lojalitet, og at han, som inntok en ledende stilling i kristen tysk åndsfront, måtte modifisere sin kjente antinazistiske holdning. Han svarte lakonisk at «Beuron ligger for langt fra Berlin,» avviste enhver tanke om kompromiss, og ble utvist som «stasfiende» ved et spesielt dekret. Fra første stund var han kjent som en av nazismens uforsonligste motstandere. Nå hadde han besøkt tyske presteseminarer som de franske myndigheter har tillatt opprettet i krigsfangeleirene i Chartres og Algier — hjørnesteiner i den gjenreiste tyske åndsfront som han håper på. Med enkelhet og likefram åpenhet snakker han til oss om sine bekymringer over utviklingen i Tyskland, over den psykologiske reaksjon på nederlaget og om de veldige problemer som 15 års nazistisk ødeleggelsesverk i den tyske folkesjelen har skapt. Og så slår det en, som det kan slå en overfor de beste skikkelser og navn vi kjenner fra nyere tysk katolisisme, en Carl Sonnenschein, en pater Lippert, en Romano Guardini, en kardinal von Preysing, en Ernst Thrasolt, en Faulhalber, en Gertrud von le Fort, og framfor alt overfor en nøkkeltipe som forrige århundres store konvertitt fra prøysserånden til katolisismen: filosofen Julius Langbehn, at katolisismen (rent bortsett fra dens religiøse, primære betydning for individene) var Tysklands ene store nasjonale og kulturelle sjanse i moderne tid, veien mot vest, mot oksidenten, mot kristenheten, «det andre alternativet», det som Tyskland skulle ha valgt, men tillot Hitler å kvele. Mot den sjelfulle, kulturmettede rhinlandske religiøsitet, mot det Europavendte Schlegels og Adam Müllers Tyskland, mot Kølnerdomen og ridderen i Bamberg satte de sitt stupide oberst-Tyskland, Potsdamerbrutaliteten, Tanenbergpato-

Oslo katolske ungdomslag dannet

Forrige nummer av St. Olav brakte den store nyhet at Norsk katolsk Ungdomsforbund nå er en realitet.

Umiddelbart før dannelsen av Ungdomsforbundet fant det imidlertid sted en annen stor begivenhet i ungdomsarbeidet i Oslo: Kristi himmelfartsdag, den 15. mai, ble nemlig Oslo Katolske Ungdomslag stiftet.

O.K.U. står tilsluttet Ungdomsforbundet og da laget er Forbundets største lakalledd, har norske katolikker krav på å få kjennskap til vårt nye ungdomslag; bakgrunnen for det, stiftelsen og arbeidsplaner.

Da krigen sluttet fantes det 2 ungdomsforeninger i Oslo; Maria Ungdomslag (M.U.L.) for unge kvinner og Oslo Katolske Ynglingeforening (O.K.Y.) for unge menn.

Flertallet av ungdommen mente imidlertid at det var en splittelse av kreftene og ikke svarende til tidens krav fortsatt å ha disse 2 atskilte foreningene. Deres meninger bygget også på at tilslutningen til disse foreningene var for liten i forhold til det store antall katolsk ungdom i Stor-Oslo. Arbeidet måtte legges om i nye og mer effektive former og nye veier måtte nyttes for å nå det store mål: En samlet katolsk ungdom med aktiv innsats såvel innad som utad.

Med dette for øye besluttet en forsøksvis å arrangere ungdomsmøter med adgang for all katolsk ungdom. En rekke slike møter ble avholdt i løpet av høstsemesteret 1946, og disse var så vellykkede, både hva program og tilslutning angår, at ungdommen allerede på det første møtet i vårsemesteret, søndag 16. februar 1947, vedtok å nedsette en komité som fikk til oppgave å utarbeide lovforslag for en katolsk ungdomsforening for Stor-Oslo.

Pastor Hansteen Knudsen ble komiteens geistlige rådgiver og medlemmene ble: Brit Kristensen, Liv Storm-Larsen, Gudveig Terjesen, Hans Taxt, Olav Bruce, Kjell Ruyter og Odd Barra.

sen, forherligelsen av den ukompliserte, ureflekterte prøysiske «Soldatentugend» med det avsjelede Ludendorfske menneskeideal, innpisket i «Pflicht, Manneszucht, Disziplin».

Vel skal en vokte seg for å kaste sten, vel har hver nasjon sitt nasjonale syndefall, «Frankrike sin Descartes, England sin Henrik VIII, Italia sin hedenske renesanse», som Jacques Maritain sier etsteds, men det er ikke katolske historikere som først har trukket linjen Luther—Hitler, og det er et spørsmål om den ikke for ettertiden vil påtvinge seg enhver historisk betraktning av Tysklands ulykkelige skjebnesveg. Også nazismen selv var seg bevisst atskillig slektskap her, om den riktignok rettet drepende slag mot den lutherske kirken i Tyskland, så skrev da visselig naziprofeten Alfred Rosenberg, som i fjor endte sitt liv i galgen, en hel hatsk bot mot katolisismen («Rompilger») for å framheve det «sannt tyske» og germanske i Luthers opprør mot Kirkens forsøk på å skape en effektiv kristen internasjonalisme. Tyskland valgte katastrofalt i Wittenberg som det valgte skjebnesvangert galt i Potsdam vel 400 år etter. Uttrykket «to sjeler i ett legeme» er ingen nyhet som karakteristikk av tysk mentalitet, det rommer hele Tysklands tunge

Allerede 2. påskedag la komiteen fram lovforslagene på et stort ungdomsmøte. Interessen for lovparagrafene og utformningen av dem var imidlertid så levende at en ikke ble ferdig med lovene hverken på dette eller det neste møtet. Først 27. april kunne en erklære seg ferdig med lovbehandlingen. Alle 3 forhandlingsaftener fungerte universitetsstipendiat Daniel Haakonsen som dirigent og ledet forhandlingene på en ypperlig måte over vanskelige skjær til en trygg havn.

27. april ble også O.K.U.'s første styre valgt. Formann: Kjell Ruyter. Styremedlemmer: Berit Barra, Gudveig Terjesen, Odd Barra, Hans Taxt og Einar Wiig.

Endelig var en nådd så langt at O.K.U. var et faktum.

Kristi himmelfartsdag, som samtidig var lagets patronatsfest, foregikk så den siste, men ikke minst viktige del av lagets grunnleggelse: Den hoytidelige opptakelse av medlemmer.

Opptakelsen fant sted i Biskopens kapell og ble en gripende hoytidelighet som ga uttrykk for det alvor og den plikt til kristent liv medlemskapet krever. 52 unge katolikker ble opptatt til stemmeberettigede medlemmer.

Etter opptakelsen gikk en ned til festmøtet i foreningslokalet som var festlige pyntet for anledningen.

Her talte formannen Kjell Ruyter med glød og begeistring om de store oppgaver som ligger og venter nettopp for ungdommen og de store muligheter for å løse dem vi har slik arbeidet i O.K.U. er lagt an.

Vi fikk så høre nærmere redegjørelser for lagets forskjellige arbeidsgrupper: studiegruppen, underholdningsgruppen og ministrantgruppen. Hele lagets virksomhet er bygd på arbeidsgruppen; der finner medlemmene oppgaver de interesserer seg for og der utvikles kameratskapet. Resultatet av gruppene arbeid blir lagt til grunn for lagsmøtene.

tragedie, men samtidig muligheten for den mest radikale fornyelse. For om de skjebnesvangre valgene i Wittenberg og Potsdam nå virkelig er uttrykk for den samme «sjel» — da betyr det at Tyskland har ennå en sjel i behold, sin kristne, vesterlandske sjel, «ånden fra Fulda» hvor Tysklands apostel St. Bonifacius ligger begravet og hvorfra det tyske episkopat, med en verdighet og klokskap som har gjort dypt inntrykk også hos Tysklands fiender av i går, har rettet sine hyrdebrev til det tyske folk om retningslinjene for gjenreisningen av et kristent Tyskland.

St. Bonifacius var benediktiner. Dom Waltzer er benediktiner. Refleksjonene over et 1200 år langt historisk perspektiv kommer ganske av seg selv.

De ringer til «seks». Dom Waltzer reiser seg og tar hurtig avskjed. «Die Äbte dürfen nicht zu spät kommen!» spøker han. Fort og fast handtrykk. Så blir han borte mellom de franske patrene i soylegangen som fører til koret. Og vi tenker ennå en gang at menneskeheten — i de mislykkede utenriksministerkonferansers dager, kunne ha ett og annet å lære i St. Wandrille.

Frater Hallvard Rieber-Mohn O. P.

BOKANMELDELSE

Odd Nansen: «Fra dag til dag». Med illustrasjoner av forfatteren. (Dreyers forlag).

«— — — men verst er tanken på de millioner tørre øyne som stirrer håpløst inn i framtiden. — Øyne som ingen tårer lenger eier. — Øyne som ingen glede og ingen sorg lenger gir glans og varme. — Døde, kalde, ufølsomme øyne, stivnet i synet av medmenneskers ufølsomme råskap.

Menneskehjerte, forbrenn ikke! Måtte tårer komme i strømme og slokke den fortærende, sviende ild! — Og i nye strømmer fra mennesklivets varme kilder gi næring til den kjærlighet som er vår eneste redning.»

I den dedikasjon til de døde kameraters levende minne hvormed Odd Nansen, en stor fars verdige sønn, innleder sin dagbok fra fengselsopphold under krigen — et opphold som spenner over Grini, Nord-Norge og Sachsenhausen i årene 1942—45 forekommer disse linjer, tatt i øvrig ut av dagboken, og en tør trygt si at en slik «strøm fra menneskelivets varme kilder» representerer dagboken selv. Det er jo også forfatteren som har skapt det deilige slagord: «Nestekjærlighets front» og som selv i tale og skrift stadig er den forbilledlige anfører i kampen på denne front som etter verdenskrigen har vist seg så vanskelig å holde fordi det gode, sanne og skjønnes fiende nr. 1: likegyldigheten har fått og får lov til å bre seg ved hjelp i første rekke av sin uhyggelige forbundsfelle: glemsele. Vi må derfor være Odd Nansen dypt taknemmelig fordi han som ledd i denne kamp har offentliggjort sin dagbok, ført hver eneste dag under fengselsoppholdet og mirakuløst berget ut av konsentrasjonsleirene — et av de praktfulleste document humain som litteraturen, ja verdenslitteraturen tør en trygt si, er blitt beriket med. Det som nemlig gir denne bok sin enestående verdi som kampmiddel i fredens tjeneste er at den ikke som alle andre «fangebøker» er skrevet på basis av minner men er ført som slett og

I aftenens løp fikk det nystiftede lag flere hilser og lykkønskninger fra mange kanter. Hans Høyververdighet biskopen sendte sin telegrafiske lykkønskning fra Bergen, og likeledes mottok vi hilser fra pater Leo van Eekeren og pastor Taxt. Pater Thorn ønsket O.K.U. til lykke på vegne av Studentlaget og la ungdommen mange gode råd på hjertet samtidig som han uttrykte håp om et fruktbart samarbeid.

I løpet av aftenen opplyste pastor Hansteen Knudsen at O.K.Y. enstemmig hadde søkt Hs. Høyverv. biskopen om suspensjon for et tidsrom av 2 år, og at dette var blitt innvilget.

Festmotet var meget vellykket og å dømme etter det arbeid som er utført og den oppslutning og interesse som er vist skulle vårt nye ungdomslag gå en stor fremtid i møte.

Odd Barra.

*

REDAKSJONEN BEKLAGER

at trykkfeilstrollet har vært på spi!! i artiklen om dansen av det katolske Ungdomsforbund som sto i forrige nummer. Navnet på det nystiftede fond er «Søster Angelas Ungdomsfond».

rett alminnelig dagbok under friske inntrykk av øyeblikkets begivenheter mens disse ennå er i utvikling eller nettopp er hendt. De tanker er tenkt, de følelser er følt og de gjerninger er gjort i nesten samme nu de er skrevet ned — det er nakne realiteter som det dreier seg om — ikke belærende teorier om hva som bør tenkes, føles og gjøres. Derved blir boken nesten usannsynlig sann — en etisk høytstående forkynnelse av kjærlighetens evangelium som det første og største bud i alle mellommenneskelige forhold.

For hva kjærlighet betyr som bærende praktisk livskraft viser denne bok oss — inspirert som den er av kjærlighet til hustru og barn følger vi i den hvorledes denne «kjærlighet i det små» etter hvert utvides til å omfatte medfanger til den i dag er blitt selve nestekjærlighets front. En forstår professor Francis Bull når han skriver om boken at han har lest den «fra perm til perm, alle de tusen sidene så å si i et strekk — lest i et par døgn uten å kunne slippe den», for det vil visst gå de fleste likedan. Men det underlige — og velsignelsesrike! — er at når en lukker den og tror seg ferdig med den, så slipper ikke den sitt tak i oss! Fordi den er født av livet selv har den sitt eget liv og dermed livets egen rett til å gjøre seg gjeldende som den eneste virkelige virkelighet.

Det kan ikke sies inntrengende nok at det er en bok som bør finne veien til hvert eneste hjem. Den faller ganske visst noe dyr i innkjøp rent materielt og materialistisk sett, men den hindrer oss i å forspille større etiske og spirituelle verdier i vår egen og den oppvoksende slekts tilværelse, og det veier eller bør i alle fall veie tyngst. Det er å ønske at forlaget — som fortjener ære og pris for sitt kjempeløft med utgivelsen av det store verk og det vakre utstyr det har ofret på det — vil gjøre skrittet fullt ut og i ikke alt for fjern framtid utsende «Fra dag til dag» i en billigere folkeutgave. I alle fall bør det ikke finnes en norsk lesebok til skolebruk som ikke bringer store stykker av den.

Vel sant, den kan enkelte steder virke nokså sjokkerende og desillusjonerende for alle ønskedrømme om Ola Nordmann i heltepositur — ikke minst der hvor det Peer Gynske seg-selv-nok utfolder seg uhemmet i fangeleirene via mat- og tobakkepakker — men også dette har sin misjon, fordi dagbokskriverens bevissthet hele tiden svever over hans tanker og følelser så han alltid kan klarlegge ånden i det som skjer. Teoretisk kan han ikke tas til inntekt for den dogmatiske kristendom — men jeg våger å hevde at en skal lete lenge før en finner en bok hvis praksis er så kristen som denne! Han hører ganske visst ikke til de som med munnen sier et «Herre! Herre!» Men til gjengjeld tjener han sannheten, godheten — kort sagt kjærligheten i alle sine gjerninger på en måte som kan gjøre mange som pynter seg med kristenavnet til skamme, og i alle fall burde mane alle kristne til selvbesinnelse. Selvfølgelig kan det være noe i de innvendinger som er reist mot boken: at forfatteren hørte til de «prominente» fanger som hadde det lettere enn flertallet — det legger han i øvrig ikke et øyeblikk skjul på — og at hans uttalelser derfor må tas med forbehold, men i sammenligning med alminnelig normalt menneskelivsform, hva har så de «letteiser» å bety? Særlig da når det stadig viser seg at Nansens begunstigede stilling gjør ham enn mer lydhør og hjelpsom overfor de som har det verre — mens kanskje de som nå bestrir hans

kompetanse til å uttale seg som fange hører til de som den gang «så sin bror lide mangel og lukket sitt hjerte for ham.» Selvfølgelig er det ingen som vil benekte at den lukkede hjertedør vel nok den gang var et livsviktig beskyttelsesmiddel som til tider måtte til om en skulle komme fra konsentrasjonsleirenes helvete med sin forstand i behold — men det er på den andre side ingen grunn til å angripe Od Nansen fordi hans mentalitet var sterk nok til ikke å trenge dette beskyttelsesmiddel, hva dagboken til evidens bevitner. Han har til tider hatt det vanskelig nok ser vi også av den — men alltid seiret troen på en bedre framtid, håpet om den kommende frihet og kjærligheten til mennesker.

Den norske verdenslitteratur er blitt et storverk rikere — måtte det sette dype og fruktbare spor innad i vår menneskelighet og utad i vår medmenneskelighet!

E. D.-V.

RETTING.

I «St. Olav» for 7. juni var det kome prentfeil i stykket «*Dei levande — dei døde.*» Det stod: «Slik hører dei Norge til, og hører samstundes inn i eit endå saecula saeculosum — «De ædles æt».

Skal vera: «Slik hører dei Norge til, og hører samstundes inn i eit endå større samanheng — «De ædles æt». Per omnia saecula saeculorum — «De ædles æt».

H. W. F.

FRA ST. OLAVS SOKNEPRESTEMBETE, OSLO.

De som enda ikke har innlevert manntallsskjemaene som ble utdelt i forbindelse med folkeretretten i desember måned i fjor, anmodes innstendig om å sende eller bringe dem til Prestegården, Akersveien 5. Et ajourført kartotek er av grunnleggende betydning for et ordnet menighetsliv og uunnværlig for prestene i deres daglige arbeide til fordel for menigheten. Selv om opplysningene er ufullstendige, la oss iallfall få oppgitt navn og adresse og de alminnelige data.

Soknepresten.

Hec hjemme - -

REDAKTØREN AV „ST. OLAV”

vil være bortreist en stund framover. I redaksjonelle anliggender anmodes en om å henvende seg til pastor I. Hansteen Knudsen, Akersveien 5.

Oslo. Mariakongregasjonens sommerutflukt foregikk søndag den 15. juni til Halden, med sin avholdte preses, pastor Dr. Sund som interessert deltager og leder. Det så litt mørkt ut med deltagelsen på grunn av flere sykdomsforfall. Men ved henvendelse til ungdomslaget, ble plassene besatt, og turen foregikk etter programmet med humøret i toppgear. Den motagelse vi fikk i Halden, var i ordets fulle betydning hjertelig, og den takknemlighet fra menighetens side for de innslag vi gjorde i Sakramentprosesjonen, med fane, de bunadklede fanevoktere, de flinke små ministranter og «kordrenger», var helt rørende. Vi på vår side måtte beundre de bittesmå nydelige blomsterpiker, som var fra Halden, der med dypt alvor strødde blomster på Vårherres vei. St. Joseph-søstrene sørget utmerket for vårt materielle behov, og St. Birgithaforeningens damer var utrettelige i oppvartning og omsorg for oss.

Sokneprest Borsboom holdt en utmerket preken, og la oss sterkt på sinne, at skjønt de ytre ting i vår Guds-yrking ikke er uten betydning, er det alltid det indre i vårt Guds-forhold

som er det avgjørende for tiden og evigheten. Den «tindebestigning» vi foretok i den gamle festning, var kanskje en smule anstrengende, men interessant og morsom, med klatring i stiger og trapper ut og inn, og ned, over og under jorden, og med herlig utsikt fra toppen.

Så sender vi vår beste hilsen og varmeste takk til prest, søstre og menighet i Halden for den hjertelige mottagelse og de gode ord vi fikk med på veien.

Vikar.

Oslo. Med Kristi legemsfest, som i de katolske menigheter i Oslo i år feiredes 8. juni, avslutter kirkeåret sine store liturgiske fester.

Kaster vi blikket tilbake over disse høytider, slår det oss hvor de hver for seg er særpreget og ulik hverandre:

Julen, solhvervsfesten med gloria tonende over det knugende mørke og inn i de bange hjarter, er håpets fest, håpet om at barnet som er født skal fornye og forløse den lidende menneskehet. Med påsken fullbyrdes forløsningen i den dype lidelsens tragedie, som vi har fulgt gjennom fastetiden, — på skjærtorsdag med den gripende kjærlighets gjerning, innstiftelsen av alterets hellige sakrament og på langfredag i sorgens dystre tegn — for atter å utløses i jubel over oppstandelsen påskemorgen. Pinsen, Helligåndens fest, går som et stille vingesus gjennom kirken og senker fred i våre hjarter ved å minne oss om vår Frelseres løfte, at Faderen vil sende oss den Hellige ånd, som vil være med oss og trøste oss og veilede oss inntil verdens ende. Og hjertene blir rike og varme og samler seg i den skjønneste form for takk på Kristi legemsfest. For hele verden vil vi bære fram vår glede og hyldest for sakramentet, livets dyreste helligdom. Vi vil offentlig bekjenne vår tro, at der finnes ingen annen vei til frelse enn ved Jesus Kristus.

Gjennom århundrer har de katolske kristne i alle verdens egner feiret denne store festdag med utfoldelse av all den skjønhet, som det har vært mulig å skape.

Og strålende formet seg også vår festdag med sol over høysommerdagen, Kirken i festskrud med blomster, vimpler og faner og fylt til trengsel av trosfeller og andre interesserte. Ved pontifikalmessen var Hs. Høyverdiget biskopen assistert av sognepresten ved St. Olavs kirke, dr. teol. Sund som presbyterassistent, dominikanerpater Vanneufville som diakonus og franciskanerpater Hanssen som subdiakonus. Som ceremonimester fungerte pastor Lowry, assistert av pastor Hansteen-Knudsen. Biskopens preken formet seg som en inntrengende og manende framstilling av eukaristiens betydning for verden av i dag. Etter den høytidelige messe åpnedes prosesjonen av ministrantene med korset i spissen. Etter hvert sluttet de forskjellige søsterkongregasjoner, foreninger og skolebarna seg under sine faner til toget, hvis strålende midtpunkt var presteskaret i festskrud og hvitklede småpiker som strødde blomster på veien for det aller helligste sakrament, båret av biskopen under baldakinen. Den anseelige prosesjon beveget seg i usedvanlig skjønn orden og rytme over plassen foran Kirken og gjennom St. Joseph-søstrenes have, hvor biskopen lyste den sakramentale velsignelse over den knelende forsamling fra et provisorisk alter ved klostrets hovedinngang. Et lite kompani av engelske marinesoldater ga toget et tusj av Kirkens internasjonale enhets-tanke. Den offentlige prosesjon avsluttedes med at biskopen atter lyste den sakramentale velsignelse over land og folk fra det festlig smykkede alter på kirketrappen. Etter at fedrelandssalmen: «Gud signe vårt dyre fedreland» var sunget, og menighetene atter var samlet i Kirken, fant den endelige avslutning sted med den siste velsignelse og vår herlige festsalme: «Store Gud vi lover deg.» Og som et lite apropos fristes man dog til slutt til å spørre: Hvorfor blir det ikke sunget mere under en slik prosesjon?

Dette for våre nordiske egne så fremmedartede skuespill, hadde samlet en stor tilskuerskare, som med interessert og verdig holdning bivånet høytideligheten.

S.

Oslo. Søndag den 1. juni hadde syforeningen og St. Elisabethkongregasjonen i St. Halvard tur til Honefoss. Kl. 8 startet vi fra Tordenskjolds plass; vi var ca. 25. Selve bussturen gjennom den vakre natur er jo en opplevelse selv om det for mange, som måtte stå helt til Sundvollen, ble litt slitsomt. Desto bedre smakte det å få en kopp kaffe i søstrenes hage ved framkomsten. Hele dagen tilbrakte vi i denne

hage som jo er så enestående både hva størrelse og skjønnhet angår. Om ettermiddagen leste hr. Lovaas for oss, først et av ham selv forfattet vakkert dikt om Kristi Legemfest og derpå ennå et par andre dikt, derav et om kirken på Bonsnes.

Det er tanken engang å holde et stevne ved denne gamle katolske kirke med sin berømte madonna.

Eter en i alle deler vellykket dag vendte vi nesen hjemover ved 20-tiden om kvelden.

Fornøyd deltager.

Oslo. Jesu-Hjertefesten fikk også i år sitt tradisjonelle preg idet St. Elisabethkongregasjonene i Oslo hadde felleskommunion i St. Olavkirken med etterfølgende fellesfrokost i foreningslokalet. Hs. høyærv. biskopen deltok i denne sammen med en del av de herværende prester — likeledes hadde de gjestfri kongregasjoner innbudt representanter fra de andre katolske kvinneorganisasjoner. Styrets damer bistått av utrettelige St. Josefsøstre sto for det nydelige og festlige arrangement og sørget for at alle befant seg vel så stemningen var fra første stund den beste. Til dette bidro ikke minst at det var begge menighetenes Elisabethkongregasjoner som var samlet her til felles gagn og glede, hvilket også ble sterkt betont av prefekten for St. Olav-avdelingen, fru Bruce, i hennes varme og anslående velkomsttale, hvori hun håpet at samarbeidet måtte utvikle seg videre. Under frokosten talte enn videre biskopen over Jesu Hjerte som kilden til det sentrale liv i familien — fru Nylund tolket medlemmenes takknemmelighet for fru Bruces inspirerende og oppofrende ledelse hvori hun nedlegger en glødende iver og omfattende interesse for de aktuelle spørsmål i tiden som har gitt i praktiske utslag i f. eks. feriehjemssaken. Sokneprest Sund sluttet seg helt til fru Nylunds ord og takket styret og medlemmene for deres innsats i menighetslivet. Fru Josefina Hansen opplyste at det i år var 40. gang en feiret Jesu-Hjertefesten på denne måte. Fru Sørum talte på vegne av St. Elisabethkongregasjonen av St. Halvard og sluttet seg helt til fru Bruces ønske om fortsatt samarbeid. Av en frokost å være trakk den lenge ut, men alle hygget seg så ingen hadde lyst til å bryte opp. En strålende avslutning på et vellykket arbeidsår!

Hamar. Kristi legemfest var Hamars nåværende katolske «katedral», St. Torfinns Kirke, fylt til siste plass. Menigheten var godt representert, og den utfyllende del bestod for størstedelen av pårørende til småbarna i søstrenes barnehage som assisterte ved prosesjonen. En opplevelse var det å se koret etter prosesjonen, med Alterets Høyhellige Sakrament oppstillet på tabernaklet, foran alteret presten i sin praktfulle messedrakt og bakenfor 2 rader korgutter i rødt og hvitt og en rad gutter i gule dresser med hvite kraver, alle med brennende lys, og bak disse flere rader med småpiker i fineste sommerpuss. Etter tilbedelsen og lovprisningen sang alle barna en sang med spinkle rene stemmer. Det var en høytidsstund, så fylt av andakt og skjønnhet at det grep om hjertet. St. Torfinn var i festskrud, rikt pyntet med hvite syrener og gule o ghvite tulipaner.

Under Péro Le Bretons besøk her i vår holdt pateren foredrag i St. Olavs-laget og St. Sunniva-laget om Korsika, og på siste møte i St. Olavs-laget holdt Inger Louise Abrahamsen foredrag om St. Thomas-Kirken på Filefjell.

I 1 a.

- og decute

PATER ALBERT LAUVERT som selv er sønn av en gruvearbeider har fått sine foresattes tillatelse til å arbeide i det belgiske gruveanlegg Hautrage. Han har fått overlatt et lite rom i bergverkskantinen hvor han hver dag leser den Hl. messe for han trekker i arbeidsoverall'en og går ned med sine kamerater i gruvene hvor han utfører det samme arbeid som de. Lørdag kveld holder han foredrag som er blitt en sterk konkurrent til vinsjappene.

ET NASJONALT SAMFUNN FOR «LEGALISERING AV EUTHANASIE», altså for at det skal være lovlig for en lege å forkorte menneskers liv når disse er uhelbredelig syke,

lider store smerter, er sinnssyke eller åndssvake eller vaneforbrytere i større målestokk er forslått dannet i USA. Erkebiskop McIntyre av New York har nå oppfordret til en katolsk aksjon mot forslaget, og har fått sterk støtte av en del av pressen og mange protestantiske prester. I et opprop sies det at euthanasie er en forbrytelse mot Gud og amerikanerne uverdige. For å beskytte de syke mot de leger som forfekter euthanasienes berettigelse er det foreslått at disse skal være pliktig til å ha et skilt på sin dør som opplyser om forholdet.

BENEDIKTINERSØSTER MAXINE fra klostret St. Cloud i Minnesota har i en alder av 39 år tatt piloteksamenen. Nå har hun selv 41 elever som hun gir flyundervisning. Benediktinerinnene i St. Cloud har i øvrig en middelskole hvor bare de underviser, et hospital med en skole for sykepleie samt en kunstindustriskole for piker.

I DEN NYE KINESISKE NASJONALSAMLING sitter det 16 katolikker. De har fått gjennomført at det er blitt inntatt en paragraf i den nye forfatning hvoretter regjeringen erklærer at den bygger sit program på de pavelige sosiale rundskriv.

I DEN FORSAMLING SOM SKAL UTARBEIDE INDIAS NYE FORFATNING sitter også en jesuittpater som er professor ved Loyolainstituttet i Madras.

DEN FØRSTE HL. MESSE I ANTARKTIS er blitt feiret av pastor William Menster, feltprest ombord på det emarikanske flaggskip Mount Olympos.

FILMSTJERNER I HOLLYWOOD er gått inn for ukentlige kringkastingsprogrammer som skal fremme felles bønnestunder i familien. For katolikkens vedkommende dreier det seg om rosenkransen. Blant disse stjerner er Loretta Young, James Stewart, Bing Crosby, Charles Boyer, Don Ameche, Irene Dunne m. fl. Programmene vil bli utsendt over mer enn 300 amerikanske stasjoner.

I DE BOMBEDE POLSKE BYER begynner livet nå å røre på seg. I de ødelagte kirker er det søkt ryddet et hjørne eller innredet en krypt til bruk for gudstjenestene. Hvor det er mulig har forskjellige søsterkongregasjoner nå åpnet kjøkkener, hospitaler og skoler. Et katolsk menighetsblad som utsendes i Krakau har fått stor tilslutning, men må kun komme i et opplag på 30 00 eksemplarer, hvilket på langt nær kan tilfredsstille etterspørselen.

EN KATOLSK KULTURUKE har vært avholdt i Münster under ledelse av «Katolsk kulturring for bispedømmet Münster» hvis moto er «Kultur ut fra kristen ansvar». Uken begynte med Bruckners store F-moll-messe og dens høydepunkt var to oppførelser av Paul Claudels «Silkeskoen» ved Kölns «Städtischen Bühne». En rekke foredrag, en kammerkonsert, kulturringens generalforsamling og framføringen av et gammelt westfalsk pasjonspill på plassen foran domkirkeruinene sto på ukens program. Skuespillere fra Münsters eget teater oppførte Hofmannshals «Det gamle spill om enhver».

DET KATOLSK AKADEMIKERFORBUND «PAX ROMANA» har holdt sit årlige hovedstevne i Rom. Det består nå av to likestilte autonome seksjoner: «Mouvement International des Etudiants Catholiques» (M.I.E.C.) som er den egentlige studentorganisasjon og de eldre akademikers sammenslutning: «Mouvement International des Intellectuels Catholiques» (M.I.I.C.). En felles statutt: «Statut de Pax Romana» klarlegger begge forbunds mål, organisasjon og virkemidler. Begge seksjoner har full indre handlefrihet og de felles problemer behandles av en felleskomité: «Comité de Pax Romana». Vatikanet meddeler at Pax Romanas virksomhet vil bli fulgt med stor interesse og kraftig understøttet, hvilket også framgår av at den Hl. far har utnevnt kardinal Pizzardo til forbundets beskytter. Generalsekretariatet er midlertidig i Freiburg.

til buljong
supper, sauser
og stuinger.

NOREX SUPPE
KRAFT

Buljongpulver og ekte kjøttekstrakt

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

St. Olavs Forlag

Akersveien 5 I

Pater Boers: «Katolsk praksis». Kr. 7,00.

Fåes også hos Cammermeyers og Concentra, Akersgt. 61.

Pater Lutz: «Kjenn din religion» Kr. 6,00.

Tidligere utkommet:

Pastor Sund: «Nærmere Gud». Kr. 1,50.

Pater Leo van Eekeren: «Det kristelige ekteskap og cølibat.» Kr. 1,00.

«Bønnebok for katolske kristne.» Kr. 7,50.

Pater Thorn: «Kristen enhet.» Kr. 1,00.

Pater Dr. J. van der Burg: «Det katolske trosprinsipp sammenliknet med det protestantiske.» Kr. 3,00.

«Det bibelske Skriftemål.»

Kr. 1,00.

Dessuten flere opplysende brosjyrer, samt katolske skolebøker.

Stadig mer etterspurt er
Pater Boers' bok:
KATOLSK PRAKSIS
Kr. 7,00

Ny bok!

Pavedømmet

av Pastor J. v. d. Burg

*Stemmebruk,
Oplesning*

Behandling av talofell

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 46 23 73. — Jac. Aallsgt. 16 III

T. S. Jacobsen
Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1

Telf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

Til salg i ekspedisjonen:

*Enkelte eksemplarer av St. Olavs nummer
om festlighetene på Hovedøya: kr. 1.—*

Katolske bøker.

Pascal: Tanker — oversatt av Pater Lutz. Ib. kr. 21.80.

Danske bøker — Chesterton: Mørk Middelalder. Kr. 10.39.

Karl Adam: Katolicismens inderste Væsen. 10.39.

Hünemann: De bannlystes Præst. 8.15.

M. Lekeux: Maggy. 6.98.

Martindale, S. J.: Pier Giorgio Frassatti. 8.15.

Katharina Emmerichs Visioner. 7.88.

Biskop Suhr: Moderkirken. 0.98.

Fonseca: Maria-Åpenbaringen i Fatima. 4.65.

Pavestolen og Arbeidsspørsmålet. 3.38.

Guardini: Vor Herre og Frelsers Korsvej. Ib. 1.92.

Da de var unge — Træk fra Helgeners Barndom. Ib. 2.56.

Alterlys kan nå levers med 25% Bievoks.
«CONCENTRA», Akersgaten 61.

N.B. Danske bøker has stadig på lager.

Erindringsliste:

Oslo katolske menighetpleies kontor.

Åpent fra kl. 11—13 torsdag,
fredag og lørdag.

Funnet

Flere par hansker, Rosenkrans og
1 herrehatt etterglemt i

St. Olavs kirke, Oslo.

Fåes tilbake i St. Olavs eksp.,
Akersv. 5 I, Oslo.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

REDAKTØR:

E. DITHMER-VANBERG

REDAKSJON OG EKSPEDISJON:

Akersvegen 5 I. Telefon 42 37 43.

ST. OLAVS EKSP. OG FORLAG:

Kl. 10—15, unntatt onsdag.

Utbetalinger kun tirsd. kl. 13—14.

ABONNEMENTSPRIS: kr. 2,50 pr.

kvartal, for utlandet + avisporto.

ABONNEMENT tegnes i ekspedi-
sjonen og på ethvert postkontor.

ANNONSER må være innsendt in-
nen søndag aften.

MANUSKRIPTER må være inn-
sendt innen fredag aften.

Gaver til feriekolonien 1947

Fru Bade	kr. 20.00
Frk. I. Endresen	» 10.00
Frk. R. Straith	» 10.00
Frk. A. Tiberg	» 10.00

kr. 50.00

Tidligere innk. » 927.50

I alt kr. 977.50

Sommermøtet i Vadstena

ACADEMICUM CATHOLICUM

i Sverige arrangerer i tiden 6.—15. august 1947 et nor-
disk møte i Vadstena.

Katolske studenter som ønsker å delta, bes melde seg
snarest til frk. Sigrid Steen, tlf. 55 02 40.

Katolsk Studentlag.

I ferien

er denne plass åpen for

Deres annonse